

ABDULLA QAHRORNING ADABIY-TANQIDIY QARASHLARI

Farg‘ona davlat universiteti

filologiya (o‘zbek tili) 22-34A guruh talabasi

Mamadaliyeva Xilola

Annotatsiya. Mazkur maqolada Abdulla Qahhorning adabiy-tanqidiy qarashlari, badiiy adabiyot va ijodkor mas’uliyati haqidagi fikrlari tahlil qilinadi. Adibning realizm, hayot haqiqatini haqqoniy aks ettirish, til va uslub masalalariga oid qarashlari yoritiladi.

Kalit so‘zlar: adabiy tanqid, realizm, badiiy mahorat, ijodkor mas’uliyati, til va uslub, hayot haqiqati, o‘zbek adabiyoti.

Kirish

O‘zbek adabiyotining yirik namoyandalaridan biri bo‘lgan Abdulla Qahhor nafaqat mohir yozuvchi va dramaturg, balki kuchli adabiy tanqidchi sifatida ham tanilgan. Uning adabiyot haqidagi qarashlari o‘zbek adabiy-estetik tafakkuri rivojida muhim ahamiyat kasb etadi. Adib badiiy asarda hayotiylik, samimiyat va xalqchillikni asosiy mezon deb bilgan.

Asosiy qism

Abdulla Qahhor adabiy tanqidda realizm tamoyiliga alohida e’tibor bergan. Uning fikricha, yozuvchi hayotni bezamasdan, boricha ko‘rsatishi kerak. Badiiy asarning kuchi undagi tabiiylik va samimiyat bilan belgilanadi.

Adib sun’iylik, quruq shiorbozlik va balandparvozlilikni keskin tanqid qilgan. U yozuvchidan xalq ruhiyatini chuqur his qilishni talab etadi. Shu sababli uning tanqidiy maqolalarida oddiy inson hayoti va ruhiyati markaziy o‘ringa chiqadi.

Qahhor til va uslub masalasiga ham jiddiy yondashgan. U adabiy tilning sodda, ravon va xalqchil bo‘lishini qo‘llab-quvvatlagan. Uning nazarida haqiqiy mahorat ortiqcha dabdaba emas, balki sodda va ta’sirchan ifodada namoyon bo‘ladi.

Yozuvchi ijodkor mas'uliyati haqida ham chuqur fikrlar bildirgan. U yozuvchini xalqning ma'naviy tayanchi sifatida ko'radi. Ijodkor haqiqatni aytishdan qo'rqmasligi, jamiyat muammolariga befarq bo'lmasligi kerakligini ta'kidlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Abdulla Qahhorning adabiy-tanqidiy qarashlari o'zbek adabiyotshunosligi taraqqiyotida muhim o'rin egallaydi. Uning realizm, hayotiylik, xalqchilik va til madaniyati haqidagi fikrlari bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan. Adibning adabiy-estetik qarashlari yosh ijodkorlar va filologiya yo'nalishi talabalari uchun muhim ilmiy manba hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdulla Qahhor. Asarlar to'plami. Toshkent
2. Ozod Sharafiddinov. Ijodni anglash baxti. Toshkent.
3. Ibrohim G'afurov. Adabiyot va tafakkur. Toshkent
4. O'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent.